

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА Д 704

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячне в м.кв. 7000 Мп.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
в Америці 1 дол., Франції,
Голландії, Бельгії 10 фр. (фр.),
Італії 10 літ. Німеччині 9500
т. марок Швейцарії 5 шв.
фр., Чехосл. ч.к. 30 т. ко-
рон, Румунія 50 лей, Бол-
гарії 50 левів, Австрії 9500
ш. Зміла адреси 500 ш

Українська автокефальна церква поширилася на всю Україну і стала осередком живого українського духа. Влада, яка офіційно не вмішувється у внутрішні справи церкви, для протидії українській автокефальній церкві тихо спмагає тзв. „Живу церкву“, бо старій російській церкві не під силу було боротися з українською церквою. „Жива церква“ старається поширити терен своїх впливів через назначування єпископів у всіх, хоч трохи більших, центрах, щоби відібрати терен українській церкві. До тепер українська автокефальна

переклад виходить все поодиноким рукою.

На запит, які настрої нуртують на Україні, відповідають інтерпелювані, що селянство обстоює всі здобутки революції, особливо землю, що найшла в його посідання; сподіванки на якийсь рух зов-

ні, повсялися або розсіваються, однак антикомуністичні настрої не ослабли. Селянство й далі є проти комуни, проти московсько-жидівської совітської бюрократії. Боротьба між московщиною і українством триває далі і вирішиться власними силами. А.

„В руській мові...“

Який тиждень тому тисячі українських дітей і середньоскільної молоді, що виховувалися в державних школах, отримали піврічні свідоцтва, — вказ успіху в поодиноких научних предметах, та між іншими і „з руської мови“. Так і стоїть написано, чорним по білому (чи пак — для вірності — рожевому): „з руської мови“.

Українські діти, уроженці землі, славленої Плементом української культури й української національної свідомості, отримують оцінку своїх здібностей і своєї пильності, у формі блякату з великим білим орлом, на якому на другому місці, зараз же після релігії, як головний предмет науки й найважливіший чинник виховання української дитини й ознайомлення її з основними початками передових царин науки, знаходиться напис: „з руської мови“.

Доборолось до самого краю... Скажете: навіщо стільки пустих слів, навіщо вдаряти — мовляв — у високий патос обурення задля неприємної, чужої, осоружної апроприєваної форми, за котрою криється наш рідний, суто український та ніякий інший, як лише український зміст.

Та не в цьому річ. Бож ясно, цілком зрозуміло й очевидно, що польська держава, силою своєї фактичної влади, всюди, на кожному місці й при кожній нагоді старається нагадувати Українцям, оцю свою владу. Робиться це різними, всіма можливими засобами, робиться це й розмішуванням національно-державної емблеми також на всіх особистих документах, якими є й шкільні свідоцтва. І борються проти цієї форми булбоб дійсно цілком зайвою витратою енергії, — боротьба сягає глибше і бє не в емблему.

Але цілком інша справа в офіційній накидуваній нам термінології. Безумовно: назви Україна, Українець і український є кождо-му Полякови так само чужими, як кождо-му Москалеви. І тому цілком зрозуміло, що польська влада силою офіційних наказів заборонює вживати термін Українець та український, на місце котрих вводять назви „Русин“, „руський“. І немає найменшого сумніву, що, колиб теперішній володарям, була дана змога, то цілком введовзі, за трохи більшу чи меншу кількість літ послідувала б гостра заборона користуватись означенням національності назвами „Русин“ і „руський“, а замість них прийшов би наказ назви „Малопольск“ і „малопольський“, появились би „наукові“ брошури, оправдуючі доцільність такої термінології, і академічний спір, який сьогодні зажерто велич польські вчені в обороні назви „Ruś“ і „ruski“, як єдино справедливий для автохтонного населення Східної Галичини, — тоді йшов би в межах назв: „ruski“ та „малопольський“.

Визнавши „змісту“ та не „форми“ скажуть і тоді: „дурниця!“ І так само байдуже братимуть до рук змінені формою шкільні свідоцтва своїх дітей, як байдуже читають їх сьогодні. Це буде тривати так довго, поки знову якийсь не-

жланний зрив не розкриє спланим очей на прогалину, яку твориться на Збручі. Викриплена до невідання мова, відчужена національна психе, загублена національна назва вибувають китайський мур, по обох боках котрого пишню заквітне будяк національного, культурного і політичного сепаратизму.

Недовго вже ждати, як український школяр нарахує десяток шкільних свідоцтв офіційного польського зразка, влостоївшись такої то оцінки за „руську“ мову. На всьому просторі Сх. Галичини не почуєш досі ні один голос спротиву з боку якого-небудь українського батька чи матері, та ані один сумнів з боку українського вчителя. Відношення наших батьків до насущних справ національної школи, в якій виховуються їхні діти, яке можна схарактеризувати крайньою байдухністю, дається не сьогоднішнім днем. Пригадуючи свої власні гімназійні роки, перебути тут у Львові, в мурях української академічної гімназії, згадуючи боротьбу, яку ми, школярі, вели в шкільних мурях проти московщизни; памятаю, як сьогодні, віта гімназистів на Високім Замку з нагоди заборони шкільною владою святкування Шевченківської річниці в один день з усім громадянством; памятаю гострі перепалки поміж учнями й учителями Українцями, які, вірні п. к. австрійській урядові, підкреслювали у шкільних ашитах слово „український“ та не дозволяли співати на урочистих концертах „Не пора...“ бо можна було наразитися на могутній панам з п. к. Rady Szkolnej Krajowej, в якій засідали і наші ультральояльні можновладці.

Переді мною такий документ: „Kuratorium Okręgu Szkolnego lwowskiego L. 9345 I. S. Lwów dnia 16. stycznia 1923. Do Dyrektora państwowego seminarjum nauczycielskiego z ruskim językiem nauczania we Lwowie. Pan Minister W. K. i P. O. reskryptem z dnia 12. grudnia 1922 Nr. 23936/1 zarządził, aby zakład ten-tejszy nosił odział nazwę „Państwowe seminarjum nauczycielskie z ruskim językiem nauczania we Lwowie...“ і т. д., про бляк свідоцтв, печатку, вивіску на будинку, „godła państwowego“ у шкільних салях і т. п.

Піврічні свідоцтва видані вже в львівському учительському українському семінарі з припискою печаткою „Дирекції Держ. Учт. Семінаря з руською мовою навчання у Львові“.

Нам нічого не відомо, яке становище заняв до цього розпорядження львівської Кураторії учительський збіг школи. Повна мовчанка, наче все в порядку. Мовчать учителі, ані втімі призадумуватися над цією „арібічною“ батька. Невже діти мають займати голос що до кураторських постанов і становища своїх власних батьків та вчителів? І певне вчителі стануть знову на становищі правопірних урядовців, а батьки каратимуть дітей за „непослух“ та виступлять оборонцями „права“.

Доборолось до самого краю... Батько.

Французська преса.

Париж, 1. лютого 1923.

Занемило до окупації Поруря.

Становище, занате французькою пресою за минулі тижні відносно окупації Поруря, то дізнає зміни і в інших місцях.

положення. Настрій опії характеризують найкраще отсі слова „Pti Pariaien-a“ з 31. I. „За винятком незначної меншості, уся Франція, без ріжних політичних партій, піддержує рішучо уряд в його операції на Порурю. З днем, коли наші війська

змаширували до Ессен, усі голоси критики проти такої тактики замовкли, мов на знак цародійської падючки. І нема сліду ніякої втому чи охляння енергії наші супроти тих трудностей, що їх нам ляжить канцлер Куно. Хай же Німеччина не пояснює собі хибно мовчанкам і супокію тутешньої публічної опії; в цілісенькій Франції піднявся той сам клич, що під Верденом і за чотири роки війни: видобити!“

За чотирма місяцями з Туреччиною й Росією.

Мимо відомих антифранцузьких виступів совітського уряду з приводу окупації Поруря, французька преса говорить далі про потребу франко-російського порозуміння, і так „Матен“ з 28. I. пише ось що: „Сподіююся, що французьке правительство не пірве зв'язків з представниками Туреччини і Совітів, які небагом відають в Льозанні, не підписавши мира. Зручною політикою можна би ще перепинити на будуче спілку тих країв з Німеччиною. Брокдорф Ранав прагне зусієї сили в Москві, інші агенти в Ангорі. Навязавши за ціну розсудних концесій нормальні зносини з Росією і Туреччиною, зможемо з холодною кров'ю глядіти на божевільні заходи Німеччини...“

Страх перед ізоляцією.

Останній сепаратний виступ Франції у Льозанні, який в Англії зрозуміли, як зрвання солідарності Антанті, не зустрівся із загальним признанням пресою опії. Хоча зміст французької ноти, поки що публічно не оголошений, що унеможливає основну дискусію, деякі щоденники („Журнал де Деба“, „Пі Журнал“) осуджують цей крок правительства як помилковий, бо він відчужить Франції останки англійських симпатій. (Французький виступ у Льозанні є доказом, що уряд Поанкаре рішився остаточно удержати за всяку ціну зв'язки з Туреччиною і Совітами — згідно з наведеною статтею „Матен-а“)

Рижський договір промишлючий.

„Последнія Новости“ з 26. I. містить довшу статтю про сучасні польсько-російські зносини на основі рижського договору, якої автор доходить до заключення, що як під оглядом політичним так і економічним згаданий договір не може стати довготривалою основою взаємин відносин.

Відгемін одної промови.

„Леклер“ подає зміст промови Корфанто у варшавських соїмі і пише між іншим:

„Нав'язуючи до заяв „руських“ і білоруських послів, що впевнювали про повну лояльність тих народів супроти польської держави, п. Корфанти подякував їм за ті патріотичні почування і впевнив їх, що ніяка польська партія

не знає ні національної, ні релігійної ненависти супроти меншостей. Демократичні і толерантні постанови польської конституції зустрілися з одобренням усіх клас нації, і се є найкращим доказом лібералізму Польщі та — оправданого — її довіри до меншостей, живучих на польській землі“.

„Російська шпінжажа в Німеччині“

„Ленформасіон“ з 28. I. містить під помилковим заголовком „Російська шпінжажа в Німеччині“ — вістку, що у Львові поліція відкрила шпінжорську організацію, яка працювала на річ Москви і арештувала 13 осіб. Є се здебільша студенти, записані на університет у Відні, де мав би бути й головний осідок організації.

Границі центральної Європи.

„Журналь де Деба“ містить нотатку про відчит проф. Еміля Буржуа на тему „Границі центральної Європи“. Прелегент обговоривши подрібно сучасний стан політичний кордонів в середній Європі — причім згадав теж про Галичину і Вільно та дійшов до заключення, що одиноким способом закріплення мира на тих землях є наладнання економічних зносин і полагодження національних конфліктів, утворення великої середньо-європейської федерації. В дискусії забрав голос генерал Вейган, який вказував на інтерес Франції підтримати існуючий устрій, опертий на кооперації Польщі з Малою Антантою.

Союз Народів і міжнародний федералізм.

„Лер Нувель“ з 28. I. подає справоздання з відчиту парламентного посла Енечі на тему Союзу Народів і міжнародного федералізму. Прелегент, який є визначним діячем радикальної партії, вказав на велике значіння сучасного федеративного союзу совітських республік для поширення принципу федеративного устрою, та в першій мірі на вагу ролі України в тім дусі. Представляючи коротко історію федеративної ідеї, він згадав, що першим її огнищем була Україна, де вже в 50-тих роках мин. ст. проголошено клич федерації з Росією Кирило-Методійським Брантвом. Мовляв — отсей клич переведено тепер в життя, він відніс побіду над централістичними тенденціями московських совітів. Компроміс Московщини і України — є на думку прелегента — запевідю великої будучності для об'новленої Росії.

Присилайте жертви на будову пам'ятника ІВАНА ФРАНКА до Крайового Союзу Кредитового Львів, Рикон 10, ч. вил. 40.000.

Вбивство митрополита Юрія.

8. II. м. вбито православного митрополита в Варшаві Юрія. Убив його був, ректор православної семінарії в Холмі архімандрит о. Смарагд Валишенко, якого торік заступеновано за те, що не виконував розпорядків митрополита.

Архімандрит Смарагд прибув на послухання до митр. Юрія о год. 6. веч. Розмовляв із ним біля і години. Підчас пращання нараз вийшов револювер і двічі стрілив до митрополита. Обі кулі поцілили до митрополита Юрія в голову. Він упав і за кілька хвилин помер. На місце злочину швидко прибула поліція, слідчий суддя й прокуратор. Убивця добровільно віддав себе в руки влади. В слідстві архімандрит заявив, що вбив митрополита та те, що усунув трьох православних єпископів у Гродні, Мінську й Вільні.

Вбитий митрополит Юрій Ярошевський мав 51 літ. Був православним єпископом у Києві, опісля

в Пермі. 1921 р. синод покликав його на пост митрополита в Варшаві. Тут вславився вбитий як виразний польонофіл і викликав загальну ненависть до своєї особи серед вірних. Він теж довів до автокефалії православної церкви в Польщі, на яку в решті решт роздівся московський патріарх Тихон. Автокефальні змагання митр. Юрія зустріли були сильну опозицію так серед духовенства, як і вірних. В опозиції взяли участь зрусифіковані елементи, котрі бажали заховати всеросійську єдність православної церкви, та національні м. н. українські, котрі стоючи за автокефалією національних церков, рівночасно вороже ставилися до проекту автокефалії, який заступав митр. Юрій, що православну церкву піддавав під цілковитий вплив і контролю польської держави. З приводу отой опозиції митр. Юрій усунув із їхніх постів м. н. трьох єпископів — віленського, мінського

Я гродненського — та архимандрита Смарагда. Сам Смарагд належав до русофільського відлону опозиції.

Тимчасову керу православною церквою в Польщі взяв волинський єпископ Діонісій. Він теж імовірно й буде наслідником митр. Юрія. На похорони митрополита телеграфічно закликано всіх православних єпископів.

Після вбивства митрополита Юрія.

Дня 11. лютого відбулись у Варшаві похорони замордованого

митрополита Юрія. В похоронах взяв участь президент Сікорський, кількох міністрів та військовий почетний кондукт з оркестрою і духовенство. Похід замикав відділ польської кавалерії і батарея артилерії.

Перед с. д.

Православний синод позбавив архимандрита Смарагда священничого чину. Слідство буде на днях укінчене, а архимандрит стане перед наглим судом.

Похід Франції на Німеччину.

Німіцькі арештування.

В Діссельдорфі арештовано багато Німців і поставлено перед суд за „саботаж“ і за чинну зневагу французьких офіцерів та урядників.

Німіцька арештування.

Французька преса підняла крик, з приводу того, що французький уряд дозволить канцлерові Куно приїхати до Рурщини. Особливо атакується Понакар, який дозволив на приїзд Куно. Преса висловлює думку, що подорож канцлера зміцнить німецький спротив та викличе нові страйки.

Італійські інженери в Есені.

Як доносить німецька преса до Есен прибули італійські інженери, щоб взяти участь в експлуатації Рурщини.

Переговори Стіннеса з Францією?

У берлінських часописах появилася вістка, що Стіннес веде переговори з Францією в справі німецьких відшкодувань і окупації Рурщини. Французькі газети заперечують ті погослови.

Після льозанської конференції.

Становище в Смирні.

Політичні круги у Франції оцінюють ситуацію в Смирні з певним спокоєм, заперечуючи, що союзні держави не відкофують своїх кораблів з турецьких пристаней, а на випадок активного виступу турецької флотії будуть боронитись. В Парижі панує переконання, що Турки в кінці уступлять і згодяться заключити мир.

Нові англійські кораблі в Смирні.

Англія на перекір домаганням Туреччини не відкофує своїх кораблів, а навпаки висилає нові кораблі до Смирні.

Конфлікт в Смирні.

З Парижа доносять, що конфлікт в Смирні буде поладований дипломатичною дорогою. Турецькому командантові пристані вручено аж три ноти з протестами союзних держав проти прогнання ан-

глійської флотії з під Смирні. Турки не відповідаючи на ноту підмінували цілу пристань.

Настрої в Туреччині.

Населення Туреччини покладає великі надії на виїзд наряд, які відбуваються поміж Ісмед Пашою і Кемаль Пашою. На тих нарадах усталюється план дальшої політики, з чого звіт буде предлощений Народнім Зборам в Ангорі. Тепер ведеться завзята боротьба поміж угодниками і радикальними кругами. Панує переконання, що угоди не візмуть верх над прихильниками дальшої війни і що льозанська конференція буде відновлена.

Турецькі нарядні збори.

В Ангорі відбулись великі нарядні збори, на яких обмірковано справу мирових переговорів зрівняних в Льозанні. Порішено продовжувати боротьбу, доки не досягнеться побідного мира.

З польських справ.

Поготовлення до окупації нейтральної смуги на Віленщині.

У Вильні відбувається концентрація польських військ призначених для окупації частини нейтральної смуги, яку Союз Народів признав Польщі без уваги на протести Литви. Є відомості, що Литва тепер теж стягає свої війська на пограниччя Віленщини.

Безробіття.

Цього року вже занотовано в міністерстві праці 70.000 безробітних. В 1922 р. число безробітних виносило 260.000.

Податки в швайцарських франках.

На спільнім засіданні скарбової й бюджетової комісії тов. міністра скарбу Марковські заявив, що злянується підвищення податків до

передвоєної висоти, при чому обчислення будуть виконуватись у швайцарських франках і в польських злотих.

Церква й політика.

ПАТ подає таку вістку з Варшави: Комітет польського єпископату, зібравшись у перше в біжучому році, вважає своїм обов'язком звернути увагу громадянства на те, що хоча згідно з Святим Письмом „святою і корисною є справа молитися за померлих, а проте поминальні богослуження не повинні бути використовуваними для маніфестацій, що не відповідають святості й меті релігійного обряду. Зі становища Церкви й релігії мусимо зробити застереження проти того рода маніфестацій, тому, що вони можуть ввести замішання в розуміння християнської моралі, яка не

дозволяє переступати Господню заповідь під ніяким оглядом. Варшава, 10 лютого 1923. Кардинал Даббор, примас, кардинал Каковський, митрополит варшавський, Теодоровіч, львівський архієпископ вірм обряду, Адам Сапега, краківський єпископ, Зигмунт Лозинський, мінський, Маріян Фудьман, люблінський і Генрик Шведзкекі, підляський“.

Так отже після скандальних

Бурливе засідання поль. сойму.

Посол Миколай Луцкевич про Східну Галичину.

Дня 10. лютого у польському соймі український посол з Волині М. Луцкевич виголосив промову, яка викликала велику бурю головно серед усіх без винятку польських партій. Предметом нарад була справа позички для м. Львова у висоті 120 мільйонів, за які державна скарбниця мала б дати запоруку. Посол Марко Луцкевич заперечував проти позички, зазначаючи, що Східна Галичина не є інтегральною частиною Польщі“.

Тут маршалок звернув увагу, що така заява противиться риському мирови і присязі, яку зложили послы. Посол Луцкевич продовжував промову словами: „Мені відомо, що Східна Галичина знаходиться на зов-

маніфестації по польських костелах в честь „героя“ Незвідомського, в яких масово брало участь польське духовенство, польські церковні достойники „звертають увагу“ громадянства, ні словечком не згадуючи про підлегле собі розпалене духовенство, апотеозуюче злочинців. Те, що між іншими підписами є й ім'я Теодоровіча, ідеолога „Rzeczypospolitej“ — можна назвати простим цинізмом.

сім іншим правним становищі, а що до риського договору, то його заключено проти волі українського народу. Не можемо брати відповідальности за позичку для краю, якого приналежність не вирішена“.

Тут піднялися крики: „гайдамака!“, „провокація!“, „гайдамацькі пахолки“, „чи пан ест хори?“ і маршалок відкофав послы Луцкевичеві голос.

при цій нагоді слід зазначити, що посол М. Луцкевич виступив з Українського Соймового Клубу, розійшовшись з своїми товаришами у поглядах на тактику. Те, немов би посол М. Луцкевич приступив до клубу комуністів, являється простою видумкою польської преси. Посол Луцкевич виступає в соймі самостійно.

РІЖНІ ВІСТІ.

Кінець повстання в Ірландії?

З Деблінна доносять, що вожд повстанців Дессі, який недавно був засуджений на смерть, підписав договір, на основ якого повстання має бути зліквідоване. Де Валера має капітулювати і признати теперішню владу. Супроти того припинено арештування і всі екзекуції, а повстанцям проголошено амністію.

Ситуація на Кавказі.

Совітська влада проголосила в Грузії стан облоги. В Тифлісі, Кутаїсі та інших місцевостях вибухло повстання. На Кубані і Тереківі повстанці знищили всі залізничні шляхи і перервали комунікацію. Голодуючі селяне зміцнюють повстанчі ряди.

Італійський сенат.

Дня 9. лютого розпочалося в Римі чергове засідання італійського сенату. На денному порядку ратифікація вашингтонського договору.

Справа Клайпеди.

Коаліційна комісія в Клайпеді заявила, що справа Клайпеди буде вирішена згідно із слушними домаганнями Литви і що на нях зачнуться переговори з повстанчим урядом.

План замаху на Стамбульського.

В Софії арештовано виконавця замаху на Стамбульського. Його арештовано в хвилі, коли вибирався втікати за кордон.

Злиття російської еміграції.

Із Софії виїхав новий транспорт російських збігців, які згоди-

лися повернути до Росії і признати совітську владу. Ними заопікувався совітський Червоний Хрест. До Варни прибув транспорт збігців, що на днях покинули совітську Росію.

В Константинополі.

Турецький командант міста оголосив у Константинополі наказ закликаючи всіх резервістів і старшин на відпустках повернути до своїх частин з огляду на небезпеку нової війни.

Литовці залишили Клайпеду.

З Ковна доносять, що правильні литовські війська залишили Клайпеду. В Клайпеді осталися тільки повстанці.

Промова Раковського.

Раковський виголосив в Москві промову в якій зазначив, що в Європі відновлено 4 джерела війни а саме Рурщина, Клайпеді, Туреччина і Малярщина. В виду того совітські республіки мусять приготуватись до війни і не дати себе заскочити несподіванкою.

Дальші боротьби в Ірландії.

Ірландські повстанці не прийняли капітуляційних умов і розпочали дальшу боротьбу.

Бомба на закарпатській Україні.

В Кошицях експлуатувала бомба в помещанні генерала Кастонало команданта війсь Закарпатської України. Поліція ствердила, що бомбу підложено в цілях замаху на генерала.

Дописи з краю.

(Брання, реєстрація, карні експедиції, господарка поліції й війська)

Лагодів пов. Пелешань.

З нашого села на шіснайцять побороших, тільки двох ставилося, решта скрилася. В пошукуванні за ними ходить польська жандармерія по хатах і переводить „ревізії“. Підчас ревізії виганяється людей нагих і босих на сніг, при чім не обходиться без побоїв. Дня 30. І. в ранці закликано на постерунок Олексія Сеника 60-літнього господаря, батька поборошого Андрія, а там так страшно змасакрував його командант постерунку „Wilk“, що діти занесли неприємного до дому.

Цей самої ночі увійшли жандарми до хати Катерини Кравець і стягнули з ліжка її сина Миколу, мимо того, що той виказався лікарським свідоцтвом. Арештованого заведено на постерунок і там прикованого ланцюхами до ліжка держано цілу добу. Слід зазначити, що з жандармами ходить шукати за „добровольцями“ Оконь Петро і Крамар Семен.

Боянець пов. Жовків.

В день набору ніхто з нас з новобранців не явився, тому дня 27. м. м. приїхала в Жовків карна експедиція уланів 6. полку з плітоном Новомом на чолі. Ввечір скликано родичів новобранців до протоколу і завізано видати синів. Коли родичі відмовилися, почали улани гукати. У кожного з ново-

ОСТАННІ ВІДОМОСТІ.

ТЕЛЕГРАМИ ПОЛЬСЬКОЇ АГЕНЦІЇ ТЕЛЕГРАФІЧНОЇ.

Кваліфікаційні військові кораблі перед прибуттям в Смирні.

Лондон. 22 військові кораблі (Англія 11, Франція 4, Італія 3, Америка 4) є тепер перед прибуттям в Смирні. Сподіється також негайного приходу дванадцяти англійського корабля.

Французька преса домагається пресі на Туреччині.

Париж. „Еко д' Парі" представивши положення, яке наступило наслідком останнього турецького домагання в справі побуту союзних кораблів в Смирні, заявляється за цим, щоб Франція, яко заангажована в німецьких справах, приготувала негайно форму для зроблення пресі на Царгороді за посередництвом Греції, Румунії і Югославії.

Стан облоги в Герне.

Герне. Тут проголошено стан облоги.

Видання през. м. Вісбаден.

Відень. „Н. фр. Пр." з Франкфурта н. М.: Міністра Конрада Генша, новоіменованого президентом правительства в Вісбадені, французькі влади примусово відставили до необсадженої часті Німеччини.

През. Еберт у Кальсруге.

Берлін. „Берл. Цтг. ам. Мітгаг" звідомляє з Карльсруге: Пр. був там през. Еберт у товаристві мін. внутр. справ, міністра скарбу і кількох референтів різних міністерств. На залізничному дворі привітали Еберта през. баденського правительства, посадики міста і численна публіка.

Совіти для Поруря.

Москва. През. центрального гірничого комітету виснагував 10 мільярдів совіських рублів на удержання страйкуючих робітників англійських фабрик у Порурі.

Новий литовський посол в Ризі.

Рига. Дотеперішній литовський посол в Ризі Заушис був своє становище, а як зачувати, на це становище має бути визначений мін. закорд. справ Пурницький.

Отверення англійського парламенту.

Лондон. 13. п. м. отвориться парламентарну сесію. Акту отворення доконає король Юрій і королева Марія. Престольну промову, опрацьовану англійським кабінетом, представлено королеві до апробати.

Лондон. По інформаціям часописів, у престольній промові буде висловлено, м. и., точку погляду правительства в справі Поруря і Близького Сходу, та на справу консолідації англійських довгів в Америці. Дискусія над престольною промовою займе мабуть 7—8 засідань. Слід догадуватися, що слідуєчих кілька тижнів буде присвячено майже виключно дискусії над бюджетом і фінансами.

Німецька нота французькому правительству.

Париж. Німецький посол в Парижі одержав від свого правительства поручення вручити французькому правительству слідуєчу ноту: Німецьке правительство має честь відповісти міністерству закордонних справ, на вербальну ноту з дня 10. п. м., яка торкається заборони подорожі німецьких міністрів до Поруря, що німецьке правительство і правительство німецьких країв відказуються приймати від чужих правительств приписи, що торкаються поведінки їх міністрів. Німецький повновласник в Брукселі одержав поручення вручити англійському правительству.

Податок від церкви.

Рига. З Москви звідомляють, що в багато губерніях совіське правительство наложило на православних, котрі ходять до церкви податок від 5—10 мільонів совіських рублів місячно. Наслідком обурення, яке повстало серед населення, народний комісаріят внутрішніх справ виписав, що податок цей безправний і поручив у майбутньому не побирати цього податку.

Белгарія не прийняла заграничної позички.

Софія. Болг. Тел. Аг. уповннена заявити, що несправдливо є вістка, начеб болгарське правительство старалося одержати заграничну позичку. Протинно, болгарському правительству пропонували позичку, але воно не прийняло її.

Президентське правительство в Кайіаде.

Париж. Агас. З Ковна доносять, що отворене в Кайіаде провізоришне правительство під проводом Галлюса складається з особистостей, котрі не брали участі в останніх подіях. Це правительство заключило конвенцію з провідником повстанців. Повстанці війська повернули на Литву.

ного жандарма. Відтак утік на совіську Україну. Тепер польська влада робить старання, щоб позискати від большевицької влади віддачу убийника Оліїника дорогою заміни за якогось большевика. Ці переговори набирають позитивного характеру.

Карні експедиції в контрибуції. До сіл Колоколин і Чагрова в Рогатинщині прийшла карна експедиція і стягнула з кожного села по 2 мільйони контрибуції за те, що хлопці не ставились до бранки.

Кальонети гуляють. В Букачівних стояв на гарті вночі Тимко Поясник. На нього напав мазур-кольоніст Космала і тяжко побив його. Внаслідок тамешні кольоністи почали гуляти, побиваючи у

крайців, особливо від часу військової бранки.

Будуча забача. На днях появились в Кракові розліплі на коштєлах клєпсидри з повідомленням про заупокійне богослужєння за душу Еліїта Невадомского, на яке запрошувала анонімна, вшехпольська молодіж. Слїдуєчого дня побачили Краковяки ті самі клєпсидри перемінені в той спосіб: імя убийника Нарутовіча було заклеєне напером з иншим іменем тим, що зміст клєпсидри звучав: „За душу бл. п. Самула Зборовского відбудеться заупокійне богослужєння, на яке зрадників вітчизни запрошує вшехпольська молодіж. Вслїд за тим андеки знову здирали імя Зборовского і заклеювали слова „зрадник

бранців поставили 3—4 коні, причому жовніри дістали вирозний приказ від плітучного пишати все, що попаде під руки. Комори, сирині порозбивано, чимін стелено від коні, жовніри цілий день їли тільки дріб. Народ з жалем дивився на марнування праці тяжко сплаченій податками і даниною. Звищено Гриня Кайшія, Стефана Дацька, Катерину Жидик, Михалю Глюза, Паазю Пеніак. У Саки Пеніак викидали з хати хору поліжницю, а двотижневе немовля хотіли винести з хати, щоб не перешкаджало „панам" спати. Від Федя Галися, у которого поставлено 14 коней, вивезено велику фіру майна, полотна, сорочки, кожухи, зерно. Те все привезли у Жовку, там продали, а з чотирох курок зробили презент пані капітановій, котра великодушню подякувала за оочи уланської хоробрости. М.

Негрибна пів. Перемишля.

В день бранки ходили жандарми по селі і гонили призивних силою до Перемишля. Парубків Пачковського і Хробака, котрі не пішли до бранки в означений день, спіймано на другий день вночі, арештовано і запроваджено на постерунок. Тут поліцей Тибала при допомозі других поліцаїв скував їх в ланцюжки, прив'язав до стола і так бив, колав ногами, товк їх головами до стіни а при тім викрикував: „Póskraw, i ty starogusinie nie chcesz słuzić przy polskim wojsku!" Одної ночі виловила поліція всіх наймитів, які служать у господарів в Негрибці. Всіх їх побито на постерунку за те, що не голосилися самі до бранки, почім замкнено на ніч у військових арештах, а на другий день від ескортою відпроваджено до добрової комісії в Черемішлі.

Барніз (Радахівщина).

„Добровільна" бранка у нашому селі відбулася дня 15. грудня. Приїхало 30 жовнірів III/26. п. п. і абили всіх інтересованих. При цім попалося і необов'язаним до бранки як Тодорі Долайчук, Грицеві Долайчук, Антонові Семкович. Зловлених хлопців відставлено до Радехова, де їх поставлено перед комісією. В день відїзду загранич до війська, урядувала в селі поліція паньствова. До дому вишуть про великі знущання по дорозі і на місцях призначення.

Турчанщина.

В Тарнаві вижній, нижній, Соколюках, Бенювій, Букіаши, Давиняч горішній, Дидьовій пов. Турка новобранці „добровольці" не явилися на призначений час. Всіх мусіла жандармерія і війська виганяти. З Соколик оден, з Бенюви 6 чи 9 втікло за Бескид, так само з Дидьової, отже в тих селах є карні експедиції — кінниці і піхота — і, як звичайно, ріжуть худобу та пеківають, що попаде під руки.

НОВИНКИ.

— Кінеіспата. Попередню (33.) число нашого часопису сконфіскувала польська прокуратура за одно місце в рубриці „Преса", одно місце в рубриці „З польських справ".

— Нова асація. Польський „Газета Цодзєна" приносить своїм читачам нову сензацію в формі причинки до відомих подій в Тернопільщині, про які нам ніяк не дозволено писати. Отже та „газета" доносить, що убийство польських жандармів в Денисові і Купчинцях було зааранжоване „гайдамакою" Іваном Оліїником, який „організував гайдамацьку банду, з якою хотів передертися на території совіської Росії. Переслідуючий „даєдрими" жандармами поїжді в Рошлявах пов. Збараж вдався в біг, при чому знову убив од-

ків вітчизни". Ця „будуча" забача тривала цілий день, поки поліція не здерла клєпсидри цілком.

— Ілюб Зеленого Слона". Краків шумить великою як на наші скромні часи сензацією про відкриття клєбу спиритистів, ероотоманів, морфіністів, садистів, кокаїністів, алькоголіків і т. п., яких девізою був чомусь „Зелений Слон". По Кракові ходять найріжнорідніші сплетні, бо поліція, яка впала на слід „Зеленого Слона" держить, подробиці в тайні. Заходять обача, що в „Слоні" приймали участь представники „великого" краківського світа.

— Одна з ревеліанх легенд. Пропаганда польської мартирології нерідко послуговувалася вигадками і фікціями, які зустрівшись з історичним дослідом дуже часто кінчалися скандалом. До того рода фікцій належить і славна „Мокрина Мечиславська", якій посвятив своє перо навіть Словацькі, дарма, що була це тільки шарлатанка-Жидіака, що з доручення певних польських кругів поїхала в 1745 р. в рясі... Василияні з Мінська „дурити люде" на тему свого мучеництва за... католицьку віру. 1859 р. померла ця „Мокрина" в Римі, окружена ореолом мучениці, ореолом, який безсмеречно здерла одна історія так само,

— Дитина з двома головами. На днях у Варшаві Сара Думнікова, молода Жидівка, уродила дитину з двома головами, з яких одна була менша. Дитина жила тільки годину, причім одна голова померла кілька хвилин швидше від другої.

— Для уважєних студентів. На допомогів фонд українського студентства в Даниїгу зложили: Міжпартійна Українська Рада 10 доларів. П. Нуса Терлецька 2000 м. нм., П. директор М. Гарасимович 2000 м. нм., н. директор Ваячківський 1000 м. нм., п. дир. М. Колтунок 1000 м. нм., Посольство З. О. У. Н. Р. Відень 30.000 м. нм., п. Петро Карпак 10.000 м. польськ. Разом 10 доларів, 36.000 м. нм. і 10.000 м. польських. — На улаштування концерту Тараса Шевченка, який має відбутися в місяці марті заходами тутешньої академічної громади зложили в марках польських: „Народня Торговля" 50.000 м. п., „Дністер" 50.000, „Народня Гостиниця" 50.000, „Красвий Союз Кредитовий" 50.000, „Відбудова" 25.000, „Красвий Союз Торговельний Силлок" 20.000. Разом 245.000 марок польських. — Дирекція „Полотно" жертвувала для нашого Союзу 6 метрів полотна на стіл „Основи" в студентській харчівні. — Всім Вп. Т. жертводавцям складаємо сердечну подяку і шлемо щирий привіт. — Дальші жертви призначені для нашого Союзу, просимо слати на книжочку „Дністра" ч. 13471. для „Основи" в Даниїгу. — За допомогову комісією С. У. С. О. Д. Корнєль Кілюк голова, Дудик секретар.

— Задумав свою жінку. Антін Гурчук із Березова середнього задумав свою 23 літню жінку Анну в тілі цілі, щоб з іншою любовницею втечи до Америки. Нещасна жертва озвірілого чоловіка залишила двоє дітей, з яких одно має 3 тижні від уродження. Григорчука арештовано і вивезено до в'язниці в Коломиї.

За душу бл. п.

Анатолія і Йосифа

ВАХНЯНИ ІВ

відправ ться з цер ві дух. Семинарії
тиха Служба Божа в середу дня 14
в ст. лютого о год 9 рано.
1873 1—1